

Т. О. Терещенко, канд. екон. наук, професор,
Т. П. Романюк, канд. техн. наук,
доцент кафедри економіко-математичних методів

УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМ І МЕТОДІВ САМОСТІЙНОЇ Й ІНДИВІДУАЛЬНО — КОНСУЛЬТАТИВНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ-БАКАЛАВРІВ З ДИСЦИПЛІН ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНОГО ЦИКЛУ

Ефективна організація і певний рівень методичного оснащення самостійної й індивідуально-консультативної роботи має бути одним із важливих факторів забезпечення якості освіти, її неперервності в процесі фахового становлення, набуття особою властивостей самовдосконалення і творчого мислення (у тому числі і в рамках Болонської декларації).

Дисципліни економіко-математичного циклу в структурі навчального плану для студентів-бакалаврів мають 72 години (67 %) самостійної й індивідуально-консультативної роботи з 108 годин загального навантаження (наприклад, «Математичне програмування», «Дослідження операцій» і т. ін.). Отже, аудиторна робота (лекції, практичні, лабораторні роботи) складають 36 годин або 33 %.

Виходячи з цього, і, враховуючи загальний низький рівень математичної підготовки більшості студентів за останні роки (це є окремим питанням для дискусії), засвоєння навчального матеріалу відбувається, в основному, на базовому рівні, що зводиться до осмислення тільки понятійного апарату, основних категорій, а не нормативного, або ще вище — поглибленого рівнів, які передбачають формування цілісного бачення змісту дисципліни, або проведення пошуково-творчої роботи для розв'язання більш складних проблем, котрі необхідні в практиці сучасного фахівця-економіста, коли центральне місце у прийнятті рішень має займати математичне моделювання, математичні методи і обчислювальна техніка. Зараз це є аксіома.

Отже, на нашу думку викладачам необхідно різко змінити пріоритети у навчальному процесі, а саме, більше акцентувати увагу студентів на ефективному засвоєнню матеріалу, що винесений на самостійне опрацювання. Крім підручників й посібників для самостійного вивчення дисципліни, котрі нерідко написані досить невдало, потрібно розробити більш детальне, диференційоване методичне забезпечення *окремо для навчального матеріалу, який винесений для самостійного вивчення з розробкою основних питань за окремими темами або розділами і бальною системою контролю за кожен вид самостійної навчальної роботи:*

опрацювання теоретичного матеріалу, розв'язання практичних завдань, виконання модульного завдання тощо (за рівнями «А-Е» Болонської декларації). Досить ефективні були б методичні матеріали із застосуванням *програмованого контролю* із застосуванням самоконтролю на ЕОМ.

Ці методичні матеріали мають бути відруковані і надаватись студенту перед вивченням дисципліни. Однак, вони можуть бути і в електронному вигляді, але викладач має бути чітко інформований, що кожен студент має до них доступ і зможе ними користуватись напротязі всього терміну вивчення дисципліни.

Перед самостійним вивченням того чи іншого розділу дисципліни викладач проводить оглядову лекцію з акцентуванням уваги на найбільш важливих проблемах і задачах.

На консультаціях (2 рази на тиждень) студенти мають бути активними, викладач має бачити їх результати самостійної праці.

Ці заходи, на нашу думку, можуть значно підвищити ефективність самостійної позааудиторної роботи.

Н. В. Терещенко, канд. соц. наук,
ст. викл. кафедри політології та соціології

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ В КНЕУ

Необхідність активізації творчого підходу до опанування навчального матеріалу студентами спонукає переосмислити роль самостійної (індивідуальної) роботи та її впливу на засвоєння знань.

Мета самостійної роботи — додаткове опрацювання наукової літератури для всебічного вивчення питань, що розглядаються в контексті навчальних програм учбових дисциплін, а також стимулювання самопідготовки та самоосвіти.

В останні роки мають місце негативні тенденції в навчальному процесі на всіх формах навчання (денна, вечірня та особливо — заочна), а саме: за умови широкого доступу до комп'ютерної мережі роль самостійної роботи знецінюється, оскільки її письмове пред'явлення в багатьох випадках зводиться до передруку файлів (як електронного носія інформації) робіт студентів попередніх років або через запозичення тексту на сайтах Internet (на зразок www.referat.com.ua). Індивідуальний внесок студента в розробку теми обраного напрямку дослідження відсутній.